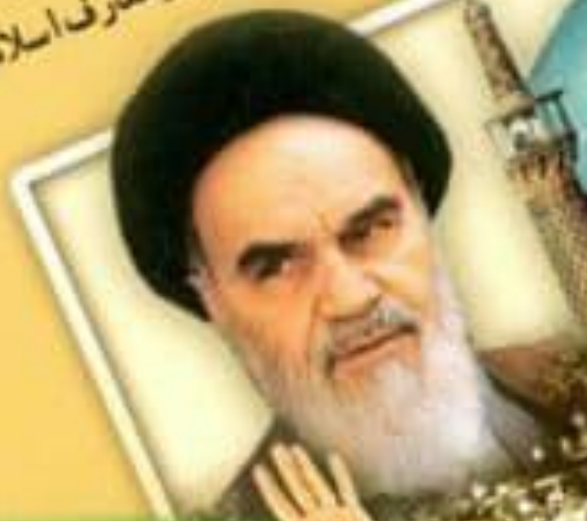

تفصیلات ایران

کلیه رشته ها

علوم و معارف اسلامی

به استثنای رشته های ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

باید یازدهم
دوره دوم مت

به نام خدا

زمینه های نهضت مشروطه

۳

تهیه و تنظیم از : احمد اسدی اقدام . مرنند (آذربایجان شرقی)

نہضت مشروطہ اہیران

۱۴ مرداد ۱۲۸۵ سالروز صدور فرمان

مشروطیت

روز پیروزی ازاده جلو پردیگتاتوری و استبداد

نهضت مشروطه یکی از حوادث بزرگ تاریخ معاصر ایران است، که تأثیر عمیق و پایداری در تحولات فکری و سیاسی جامعه ما گذاشته است

زمینه های نهضت مشروطه

از دست رفتن بخش هایی از سرزمین ایران

غلبه استعمار بر مملکت

استبداد دستگاه حاکم

مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

ورود اندیشه های جدید

عامل اول : از دست رفتن بخش هایی از سرزمین ایران

یکی از دلایل نارضایتی مردم از حکومت قاجار، از دست رفتن سرزمین هایی بود که به وسیله دولت های استعمارگر روس و انگلیس از ایران جدا شده بودند

قسمت های جدا شده توسط روسیه عبارت بودند از: **کل قفقاز در شمال غربی و منطقه ماوراء النهر در شمال شرقی** (شامل کشورهای قزاقستان، تاجیکستان و ترکمنستان کنونی)

سرزمین هایی که توسط انگلیس از ایران جدا شد عبارت بودند از: **ایالت های هرات و قندهار؛ و بخش بزرگی از بلوچستان**

مناطقى كه به موجب عهدنامه گلستان از ايران جدا شد.

مناطقى كه به موجب عهدنامه تركمانچاي از ايران جدا شد.

مناطقى كه به موجب عهدنامه اخال از ايران جدا شد.

مناطق تحت نفوذ ايران در دوره فتحعلي شاه

مناطقى كه براساس عهدنامه پارس از ايران جدا شد.

مناطقى كه به موجب قرارداد گلداسميت از ايران جدا شد.

مسيرهاى پيشروى روسها

ايران در دوره قاجاريه

عامل دوم: غلبه استعمار بر مملکت

کشور های استعمارگر اروپایی از قرن شانزدهم میلادی شروع به اشغال سرزمین های در آسیا، آفریقا، و قاره آمریکا کردند و تا اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم کشورهای متعددی را زیر سلطه خود در آوردند

ایران نیز به دلایل موقعیت ویژه جغرافیایی و برخورداری از منابع سرشار مواد اولیه، مورد توجه کشورهای استعمارگر قرار گرفت

عواملی که زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت فراهم ساخت

ضعف حکومت قاجار

دسیسه های عناصر نفوذی بیگانه

طمع ورزی و فساد مالی درباریان

بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجیان داده می شد

عامل دوم: غلبه استعمار بر مملکت

قرض = سلطه

قرض هایی که شاهان قاجار از کشورهای بیگانه می گرفتند موجب سلطه بیشتر استعمارگران بر مملکت شد

علاقه شاهان قاجار به مسافرت به اروپا، انگیزه و میزان دریافت وام از بیگانگان را افزایش داد

ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه قرض هایی از روس و انگلیس دریافت کردند و به جای اینکه این پول را هزینه کارهای اساسی کنند، آن را خرج سفرهای خود به اروپا کردند

وام های دریافتی خرج سفر شاهان قاجار به اروپا می شد

اولین مسافرت ناصرالدین شاه به اروپا

عواملی که احساسات ملی را جریحه دار کرده بود

عامل سوم: استبداد دستگاه حاکم

حکومت قاجار بر بنیاد **استبداد** متکی بود و **قدرت در دست شاه و اراده او** متمرکز بود.

مردم ایران هیچ گونه **تضمینی برای حفظ جان و مال و ناموس خود** در مقابل دستگاه استبدادی نداشتند.

شاه و بستگانش هر کاری که مایل بودند، انجام می دادند و هر بلایی که می خواستند، بر سر مردم می آوردند.

فروش حکومت ایالات

در ایالت ها (استان) وضع بدتر از مرکز حکومت بود.

حاکمان ایالت ها از میان شاهزادگان انتخاب می شدند و در منطقه خود مانند یک شاه عمل می کردند

روش انتصاب حاکمان ایالت ها به این طریق بود که این ایالت ها در ازای دریافت مالیات های سنگین ثابت سالیانه، به طور کامل در اختیار شاهزادگان قرار می گرفتند.

این نوع واگذاری شبیه به فروش ایالت ها بود؛ بدین گونه فشار مالیاتی کمرشکنی بر مردم تحمیل می شد.

فروش حکومت ایالات در دوره قاجار

آذربایجان شرقی

گیلان

مازندران - گولستان

خراسان

مرکزی

کوردستان

کرمانشاهان

گیلان

اصفهان - یزد

خوزستان - لرستان

فارس - بختیاری

کرمان

بلوچستان - سیستان

حاکمیت در ایالات در دوره قاجار

عامل چهارم : مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

از یک سو توجه مردم مسلمان ایران به آموزه های دین اسلام نظیر امر به معروف و نهی از منکر، عدالت خواهی و لزوم دفع ظلم که در آیات قرآن کریم و سیره معصومین به آن پرداخته شده است، موجب می شد نسبت به این آموزه ها احساس تکلیف کنند

از سوی دیگر مکتب شیعه قدرت مطلق سلاطین را نامشروع می دانست و مشروعیت نسبی قدرت حکام، مشروط به پاسداری از باورهای دینی مردم و حفظ تمامیت ارضی کشور بود.

مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

روحانیت در آستانه نهضت مشروطه ایران

مرجعیت شیعه در جریان نهضت تحریم تنباکو خط بطلانی بر مطلق بودن قدرت شاه کشید

در آستانه نهضت مشروطیت ایران، روحانیون و حوزه های علمیه شیعه به استحکام و انسجام سیاسی و مبارزاتی رسیده بودند

در نتیجه یک قرن مبارزه و بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد و زمینه ی پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد

افزایش آگاهی مردم در زمینه مسائل اعتقادی و دینی شد

تقویت باور های مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل آیین های ساختگی و دسیسه های بیگانگان بود

نتیجه گسترش این حرکت فکری

رهبران مردم در جریان انقلاب مشروطه

اولین تجربه مبارزه با استعمار

نهضت تنباکو

اولین ثمره فعالیت روحانیت پیروزی در نهضت تنباکو

نتایج پیروزی در نهضت تنباکو

لغو قرارداد توتون و تنباکو

آشکار شدن قدرت و رهبری روحانیون شیعه را در
صحنه ی سیاسی کشور

نشان دادن آسیب پذیری استبداد داخلی و استعمار
خارجی را در برابر اراده ملت

این جریان فکری و اعتراض آمیز از دوره **ناصرالدین شاه** به دوره سلطنت **مظفرالدین شاه** منتقل شد و به تدریج به **نهضتی عظیم به رهبری روحانیون** تبدیل گردید

رهبران جریان فکری و اعتراض آمیز در آستانه انقلاب مشروطه

مراجع نجف اشرف

آیت الله محمد کاظم خراسانی

آیت الله شیخ عبدالله مازندرانی

آیت الله حاجی میرزا حسین
فرزند میرزا خلیل تهرانی

علما داخل ایران

آیت الله سید محمد طباطبایی

آیت الله سید عبدالله بهبهانی

آیت الله شیخ فضل الله نوری

اساس نهضت مشروطه

اساس نهضت مشروطه

مبارزه با استبداد داخلی

مبارزه با استعمار خارجی

تلاش برای برقراری عدالت در مملکت

تا با ایجاد **عدالت خانه** و «**دارالشورا**» قدرت و اختیارات پادشاه و حکام را محدود و با اجرای قوانین اسلامی از لجام گسیختگی آنها جلوگیری کند.

عامل پنجم : ورود اندیشه های جدید

عصری که در آن، شاهان سلسله قاجار با خودکامگی بر مردم حکومت می کردند، دوران تحول های برقرار « مشروطه » فکری و آزادی خواهی در قسمت هایی از جهان بود، و در تعدادی از کشورها، حکومت شده بود.

از سال ۱۲۳۸ تا سال ۱۲۹۰ ش کشورهای انگلیس، ایتالیا، دانمارک، اتریش، مجارستان، آلمان، فرانسه، ژاپن، روسیه، چین و مصر به حکومت مشروطه و یا جمهوری دست یافتند.

ایرانیان نیز به طور مستقیم و یا غیرمستقیم، تحت تأثیر این نهضت ها و رویدادهای فراگیر قرار داشتند

عوامل زمینه ساز ورود تفکر مشروطه خواهی به ایران

اعزام دانشجو به خارج

سفرهای درباریان و سیاستمداران به خارج

مهاجرت برخی از ایرانیان به کشورهای مختلف

ورود اندیشه های جدید

دسآورد

معاشرت ها، مسافرت ها و مأموریت های مهاجران،
دانشجویان، جهان گردان و دیپلمات های ایرانی از طریق :

انتشار روزنامه ها

چاپ کتاب ها

به جامعه منتقل شد

خلال نامه ها و سخنان آنان

روزنامہ ها

ازاد

مجله علمی و ادبی
تعداد صفحات: ۱۰۰
قیمت: ۵۰۰۰ ریال

این مجله به منظور آشنایی با فرهنگ و ادب ایران و جهان گردآوری شده است. در این شماره، مقالاتی در زمینه تاریخ، فلسفه و ادبیات درج شده است.

موضوعات: تاریخ، فلسفه، ادبیات، هنر، جامعه‌شناسی

پیش‌مشرق

مجله علمی و ادبی
تعداد صفحات: ۱۰۰
قیمت: ۵۰۰۰ ریال

این مجله به منظور آشنایی با فرهنگ و ادب ایران و جهان گردآوری شده است. در این شماره، مقالاتی در زمینه تاریخ، فلسفه و ادبیات درج شده است.

موضوعات: تاریخ، فلسفه، ادبیات، هنر، جامعه‌شناسی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
مجله علمی و ادبی
تعداد صفحات: ۱۰۰
قیمت: ۵۰۰۰ ریال

این مجله به منظور آشنایی با فرهنگ و ادب ایران و جهان گردآوری شده است. در این شماره، مقالاتی در زمینه تاریخ، فلسفه و ادبیات درج شده است.

موضوعات: تاریخ، فلسفه، ادبیات، هنر، جامعه‌شناسی

ردیف	عنوان	نویسنده
۱	تاریخ ایران باستان	دکتر محمد باقر
۲	فلسفه در ادبیات	دکتر علی‌اکبر
۳	هنر و جامعه	دکتر سید علی
۴	ادبیات کلاسیک	دکتر حسن
۵	تاریخ و فلسفه	دکتر احمد

شاد

نویسنده

این مجله به منظور آشنایی با فرهنگ و ادب ایران و جهان گردآوری شده است. در این شماره، مقالاتی در زمینه تاریخ، فلسفه و ادبیات درج شده است.

موضوعات: تاریخ، فلسفه، ادبیات، هنر، جامعه‌شناسی

الف : روزنامه ها

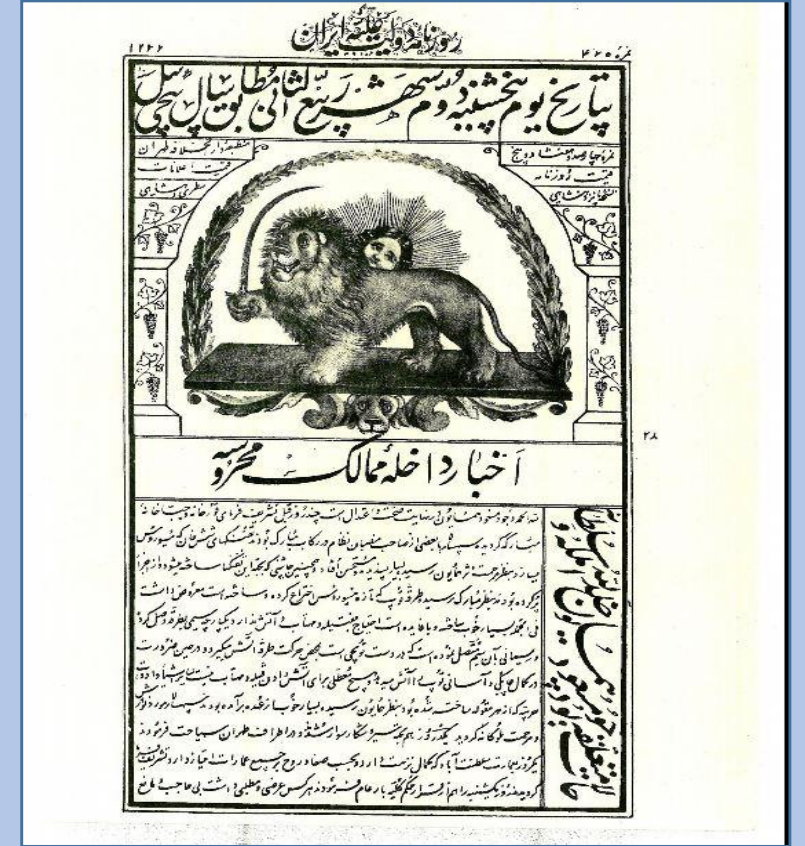

یکی از عامل هایی که در دوره قاجار سبب ایجاد تحولی بزرگ در مردم شد، **انتشار روزنامه ها** بود

در آن زمان روزنامه های فارسی زبان دو دسته بودند:
داخلی و خارجی

روزنامه های داخلی خود به دو دسته روزنامه های « دولتی » و « غیر دولتی » تقسیم می شدند .

روز نامه های دولتی

در داخل کشور و توسط دولت قاجار چاپ می شدند

نخستین نشریه ایران

لخبرنامه که در تهران چاپ شد

لخبرنامه که در تهران چاپ شد

که بنام آن در تهران چاپ شد

دا این روزنامه که در تهران چاپ شد...
اولین نشریه ایران بود که توسط میرزا صالح شیرازی انتشار یافت
در سال ۱۲۸۵ خورشیدی در تهران چاپ شد.
این نشریه در ابتدا به صورت هفتگی منتشر می شد.
موضوعات این نشریه شامل اخبار داخلی و خارجی، مقالات علمی و ادبی، و...
بوده است. این نشریه نقش مهمی در گسترش آگاهی و فرهنگ عمومی در آن زمان ایفا کرد.

روز نامه « کاغذ اخبار » اولین روز نامه ایران بود که توسط **میرزا صالح شیرازی** انتشار یافت

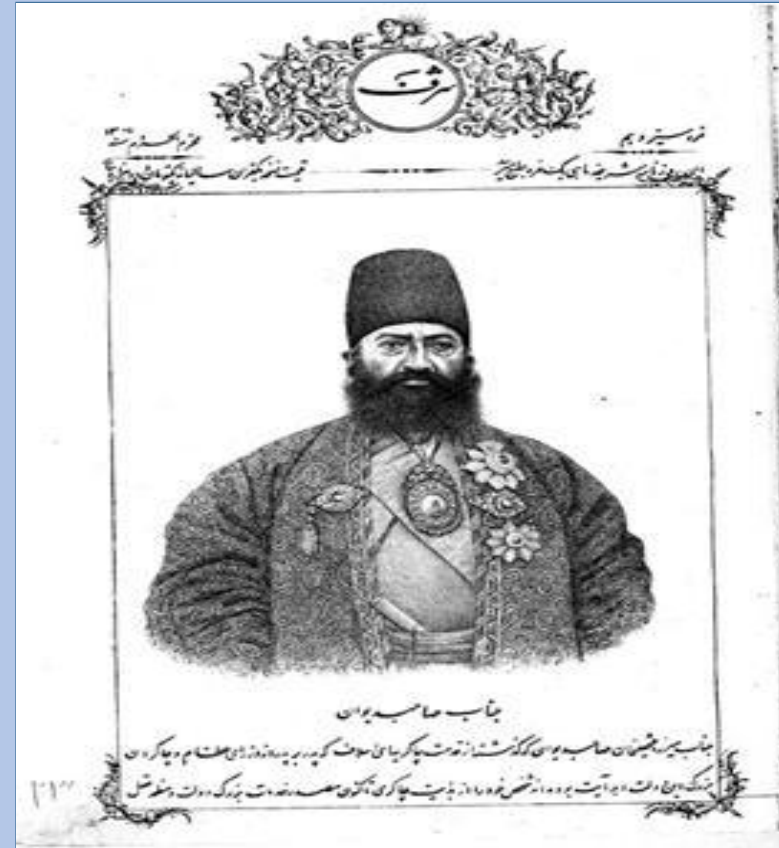
میرزا صالح شیرازی ، از اولین دانشجویان اعزامی به اروپا و موسس اولین چاپخانه و ناشر نخستین نشریه ایران در تبریز

روزنامه های دولتی (چاپ داخل)

روزنامه شرافت

روزنامه شرف

اولین چاپ خانه سنگی در تبریز (توسط میرزا صالح شیرازی)

معروف ترین روزنامه های غیر دولتی چاپ ایران

روزنامه تربیت

روزنامه ادب

روزنامه های غیر دولتی خارجی زمان قاجار

قانون

اختر

عروه الوثقی

روزنامه های غیر دولتی خارجی زمان قاجار

ثریا

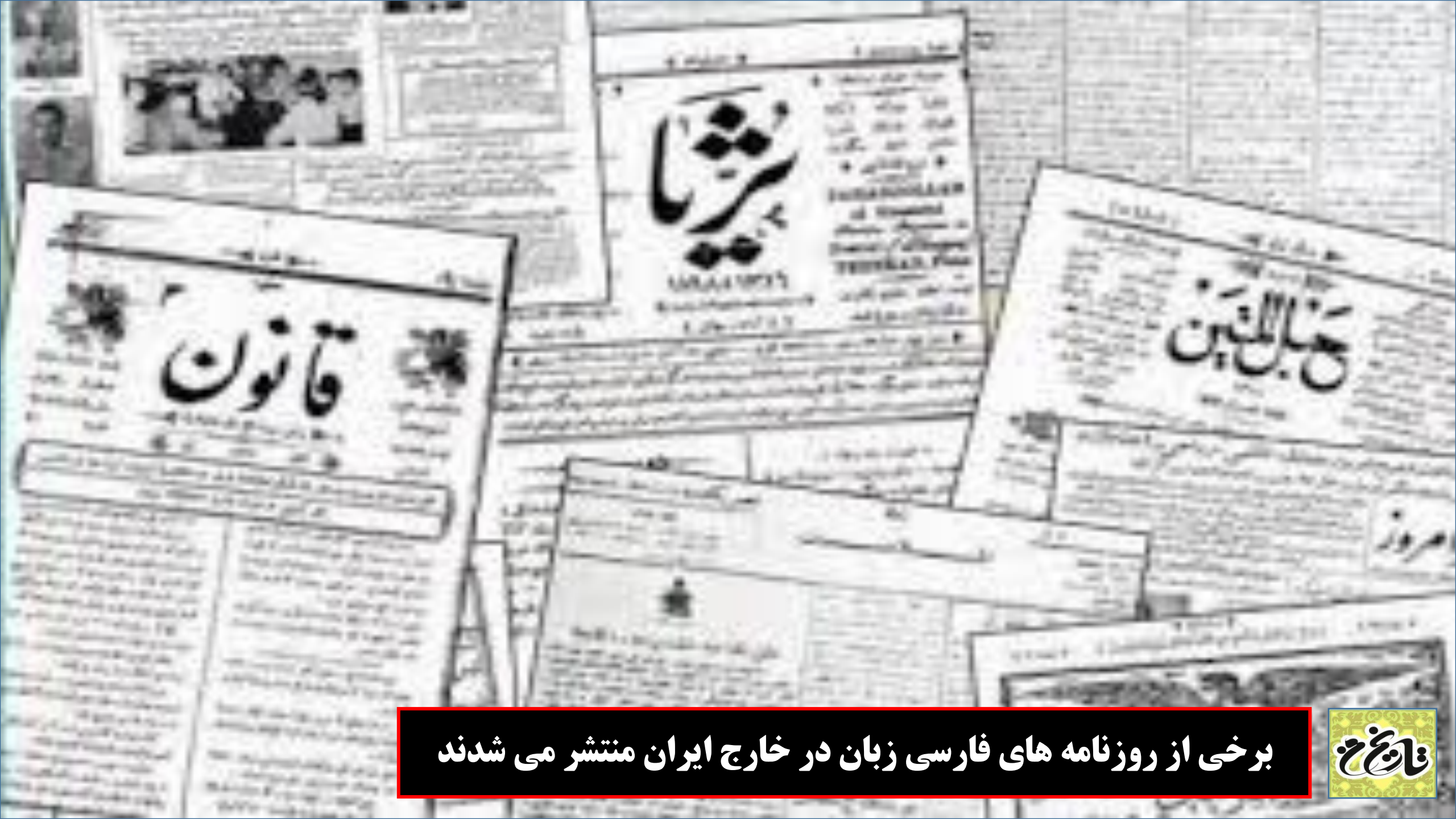
حکمت

حبل المتین

العروة الوثقى

لا انتقام لها

برخی از روزنامه های فارسی زبان در خارج ایران منتشر می شدند

آثار روشنفکران

سفر نامہ ها

سفرنامه

... تا پخته شود خامی

سفرنامه ها

اولین نشانه های اندیشه های نوین، در سفرنامه های عهد قاجار مشاهده می شود

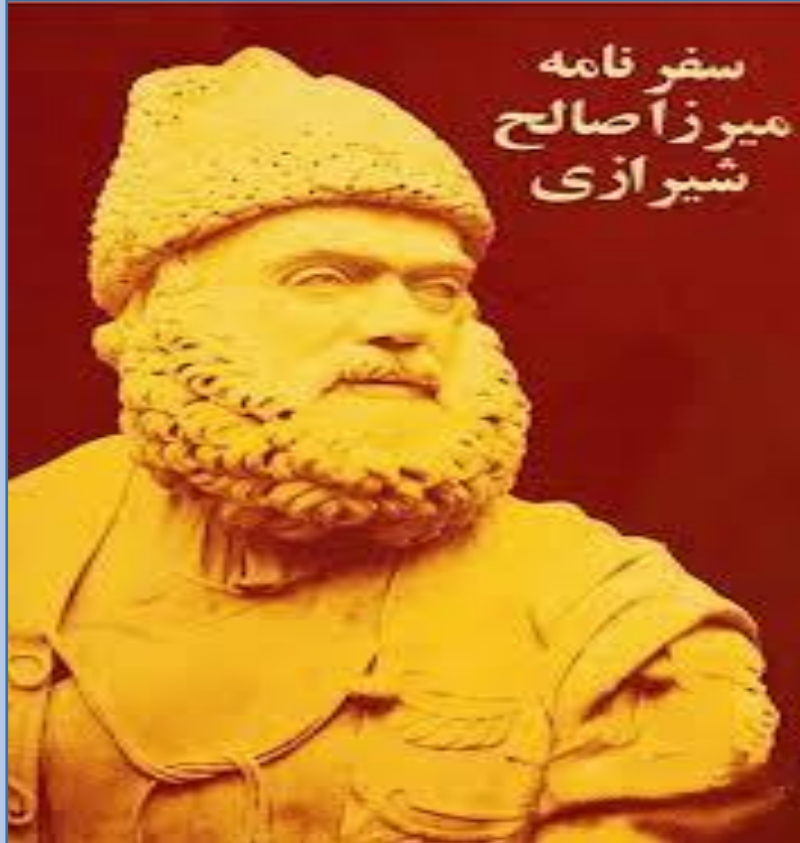
**سفرنامه
میرزا صالح شیرازی**

از اولین دانشجویان اعزامی به خارج از معروف ترین این آثار است. میرزا صالح شیرازی در سفرنامه ی خود به روشنی از اندیشه های نوین غربی، به ویژه نظام حکومت مشروطه ی انگلیس، تعریف و تمجید کرده است.

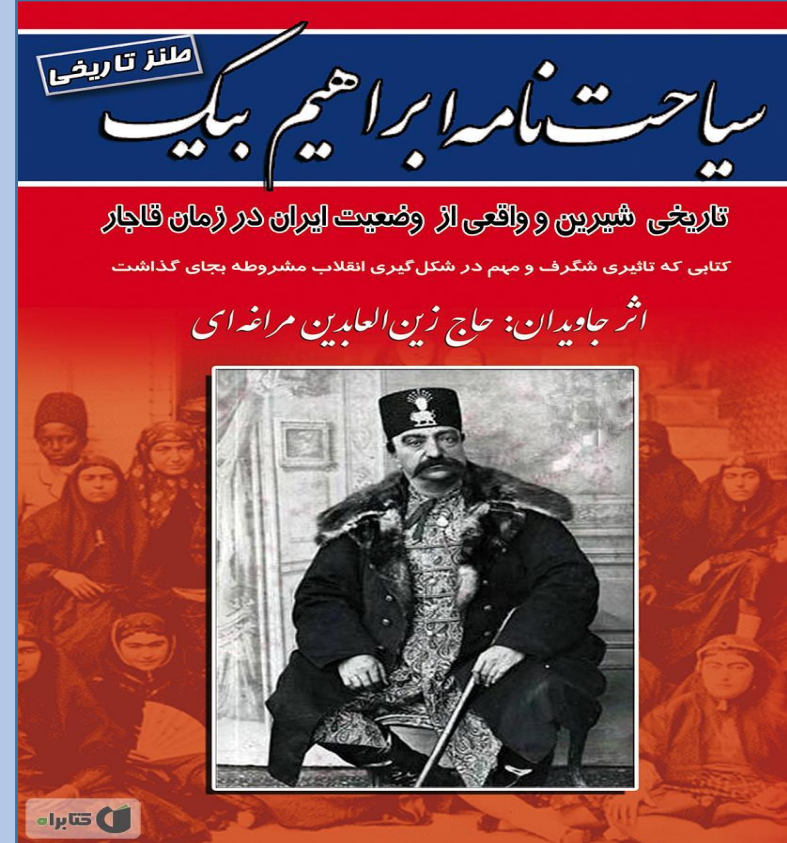
در این سفرنامه، اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده بیان گردیده و در مقابل، از ویژگی های مثبت تمدن غرب سخن گفته است

**سیاحت نامه ی ابراهیم بیگ
اثر حاج زین العابدین مراغه ای**

سفرنامه ها

سفرنامه میرزا صالح شیرازی

سیاحت نامه ابراهیم بیگ

کتابِ ہا و آثارِ دیگر

کتاب ها و آثار دیگر

نوشته های میرزا ملکم خان، میرزا یوسف خان مستشارالدوله، عبدالرحیم خان طالبوف و میرزا فتحعلی آخوندزاده معروف ترین آثاری هستند که در پیدایش مشروطه خواهی مؤثر بودند

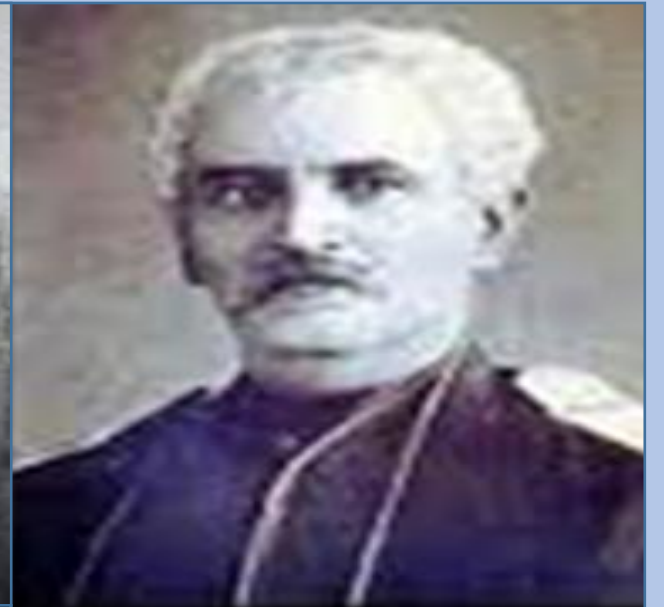
عبدالرحیم طالبوف

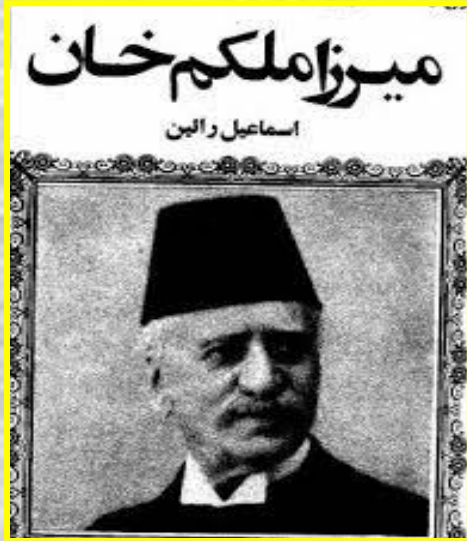
میرزا ملکم خان

میرزا یوسف خان مستشارالدوله

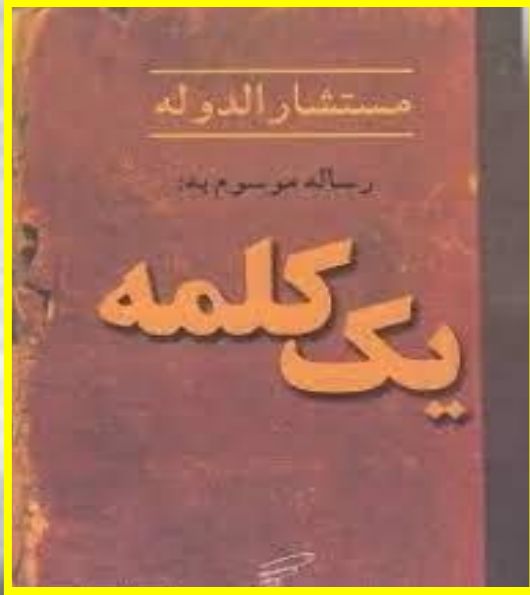

میرزا فتحعلی آخوندزاده

میرزا ملکم خان

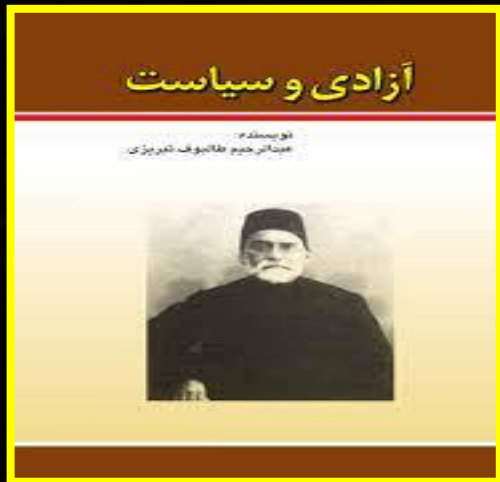

میرزا یوسف خان مستشار الدوله

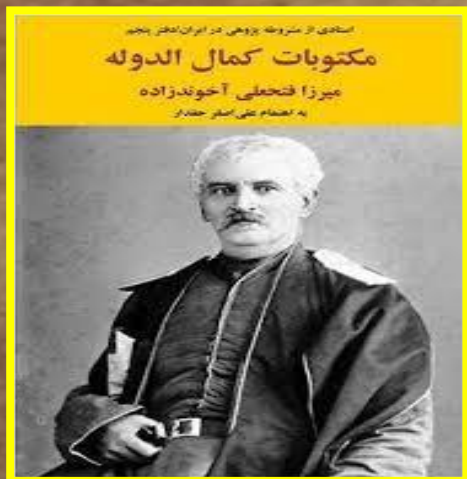

ویرت

عبدالرحیم خان طالبوف

میرزا فتحعلی آخوندزاده

ویژگی های بارز افکار روشنفکران غرب زده

پذیرش اندیشه های غربی و شیفتگی و خودباختگی بی چون و چرا در برابر فرهنگ بیگانه، از ویژگی های بارز افکار این افراد بود

آنان نهضت مشروطه طلبی مردم ایران را که بر مبنای عدالت خواهی و نفی استبداد و استعمار بود، با عقاید برخاسته از اندیشه های وارداتی و غربی خود درآمیختند

خسته نباشید

موفق و سر بلند باشید / احمد اسدی اقدم - مرند (آذربایجان شرقی)

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheeman3